

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे
पाठवावयाच्या मागणीपत्रातील समांतर
आरक्षण तपासून घेण्याबाबत विहित
करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीबाबत..

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण-१११४/प्र.क्र.२५२/१६-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २० जुलै, २०१५

वाचा : शासन निर्णय क्रमांक: एसआरव्ही १००७/१६४/प्र.क्र.१२/०७/१६-अ, दिनांक २७.२.२००७.

प्रस्तावना : -

शासन निर्णय दिनांक २७.०२.२००७ अन्वये समांतर आरक्षणांतर्गत रिक्त पदे भरण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणीपत्र सादर करताना अवलंब करावयाची कार्यपद्धती विहित करण्यात आली आहे. त्यानुसार असे सूचित करण्यांत आले आहे की, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत भरण्यात येणा-या पदांबाबत संभाव्य रिक्त पदे विचारात घेऊन पाठविण्यांत येणाऱ्या मागणीपत्रात दर्शविण्यात आलेल्या समांतर आरक्षणाबाबत (आडवे आरक्षण) उदा.अपंग, महिला व खेळाडू, इत्यादी साठीचे आरक्षणाबाबत इतर विभागाकडून मागणी तपासून घेण्याची आवश्यकता नाही. मात्र, सदर आरक्षण दिनांक १६.३.१९९९ चे शासन परिपत्रक, तसेच शासन निर्णय दिनांक २५.५.२००१ व शासन निर्णय दिनांक ३०.४.२००५ अनुसार योग्य प्रकारे दर्शविण्यात आलेले आहे किंवा नाही याची प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या स्तरावरच खात्री करून घ्यावी.

२. तथापि, असे निदर्शनास आले आहे की, सरळ सेवेने समांतर आरक्षणांतर्गत भरावयाच्या रिक्त पदांबाबत महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणीपत्र पाठविण्यापूर्वी मागासवर्गीयांसाठीच्या राखीव जागांची मागणी नियमानुसार उचित आहे किंवा नाही ही बाब तपासणीसाठी सामान्य प्रशासन विभागाच्या मागासवर्गीय कक्षाकडे प्रस्ताव सादर करताना, अनेक विभागांकडून समांतर आरक्षणांतर्गत सदर मागणीपत्रात दर्शविण्यात आलेली पदेदेखील तपासून देण्याचे नमूद करण्यात येते. त्यामुळे होणारा अनावश्यक कालापव्यय टाळण्यासाठी सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार खालीलप्रमाणे सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक :-

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सरळसेवेने भरावयाच्या तसेच महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षबाहेरील पदांकरिता मागणीपत्र पाठविण्यासाठी प्रत्येक विभागाकडून करण्यात येत असलेल्या कार्यवाहीचा भाग म्हणून मागणीपत्रात दर्शविण्यात आलेल्या समांतर आरक्षणाच्या

पदांबाबत (Horizontal Reservation) उदा.अपंग, महिला, खेळाडू, इ.पदांसाठी विहित आरक्षणानुसार येणारी पदे मागणीपत्रात अचूक दर्शविण्यात आली आहेत किंवा कसे या बाबींच्या तपासणीकरिता कोणताही प्रस्ताव सा.प्र.वि./कार्या.१६-अ कडे पाठविण्याची आवश्यकता नाही.

मागणीपत्रात दर्शविण्यात आलेल्या समांतर आरक्षणाच्या पदाची संख्या विहित आरक्षणानुसार आवश्यक संख्येइतकी आहे किंवा कसे ही बाब मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाने आपल्या स्तरावर तपासून खातरजमा करून घेणे आवश्यक आहे.

अशी कार्यवाही करताना सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय दिनांक २७.२.२००७ मधील सर्व निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन करण्याची दक्षता घेणे देखील आवश्यक आहे. तसेच अपंगांच्या आरक्षणासंदर्भात सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या पत्र क्रमांक अपंग २००२/प्र.क्र.३३१/सुधार-३, दिनांक ५.५.२००६ सोबतच्या केंद्र शासनाच्या क्र.३६०३५/३/२००४ ईएसटीटी/ (आरईएस), दि.२९.१२.२००५ च्या “ऑफिस मेमोरेंडम” अन्वये तसेच क्र.६०१२/२४/२००९- ईएसटीटी/(आरईएस), दि.३.१२.२०१३ च्या “ऑफिस मेमोरेंडम” अन्वये विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१५०७१४११२८२८९६०७ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(टि.वा.करपते)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई-३२.
- २) सर्व सन्माननीय विधानपरिषद/विधानसभा व संसद सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
- ३) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई-४०० ०३५.
- ४) मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ५) सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ६) मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ७) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
- ८) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई-४०० ०३२.
- ९) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान सभा), विधानभवन, मुंबई-४०००३२.

- १०) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई- ४०० ०३२.
- ११) सचिव, राज्य माहिती आयोग, मुंबई-४०० ०३२.
- १२) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- १३) सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- १४) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १५) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपिल शाखा), मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १६) प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १७) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
- १८) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- १९) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- २०) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ (५ प्रती).
त्यांना **विनंती की, प्रस्तुत शासन परिपत्रक प्रसिध्द करण्यात यावे.**
- २१) उप सचिव (आस्थापना), सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २२) आयुक्त, अपंग कल्याण, ३, चर्च रोड, पुणे.
- २३) अवर सचिव (अ.क.१ व अ.क.२ कार्यासन) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २४) मंत्रालयीन विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख, महाराष्ट्र राज्य.
- २५) सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
- २६) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपालिका, महाराष्ट्र राज्य.
- २७) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- २८) विधीमंडळ ग्रंथालय, विधानभवन, मुंबई (१० प्रती),
- २९) राज्यातील सर्व महामंडळे, मंडळे आणि सार्वजनिक उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य.
- ३०) सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये, महाराष्ट्र राज्य.
- ३१) निवड नस्ती/कार्यासन १६-अ. (१५ प्रती), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.